

KERK-KRANT

GELOOFSGEMEENSCHAP AUGUSTINUS
EINDHOVEN

Jaargang 11, nummer 4

4 juni 2023

Zondag 4 juni: Feest van de Heilige Drie-eenheid

Augustinus was jarenlang bezig met een moeilijk boek over de triniteit. Aan het strand zag de kerkvader eens een kind spelen bij een kuiltje met water. Steeds rende het naar de waterlijn en schepte het met een schelp water, om het voorzichtig naar het kuiltje te brengen. Dit was dus geen water naar de zee dragen, maar omgekeerd. 'Wat doe je daar?' vroeg Augustinus. 'Ziet u het niet,' antwoordde het jongetje, 'ik schep de zee in dit kuiltje.' 'Jongen, maar dat kan toch helemaal niet...' zei Augustinus, waarop het jongetje antwoordde: 'Toch zal ik eerder de zee in dit kuiltje scheppen, dan dat het jou zal lukken om het mysterie van de Heilige Drie-eenheid in je hoofd te krijgen.' Toen verdween de engel, of was dit het Christuskind? Augustinus bleef verbijsterd achter. (Bron: www.bijbelcafe.nl)

*Kerkbank in de Paterskerk te
Eindhoven.*

(foto Hans Nohlmanns)

Liturgiekalender juni-juli 2023

Graan en kaf worden gescheiden door het wannen van wat er op de dorsvloer ligt. De graankorrel wordt afgezonderd en gezuiverd.

Augustinus

Zondag 4 juni '23, 9.30 uur: Lezingen: Voorganger:	Feest van de H. Drie-eenheid: Boven, naast en in mij Exodus 34,4b-6.8-9 en Johannes 3,16-18 Joost Koopmans, osa
Zondag 11 juni '23, 9.30 uur: Lezingen: Voorganger:	Feest H. Sacrament: Meer dan brood Deuteronomium 8,2-3 en Johannes 6,51-58 Marleen Kremers, geestelijk verzorger
Zondag 18 juni '23, 9.30 uur: Lezingen: Voorganger: Bijzonderheid:	12e zondag door het jaar: Wees niet bang! Jeremia 20,10-13 en Matteüs 10,26-33 Annelies Rosier, geestelijk verzorger Vaderdag
Zondag 25 juni '23, 9.30 uur: Lezingen: Voorganger:	13e zondag door het jaar: Volg mij! 2 Koningen 4,8-11.14-16a en Matteüs 10,37-42 René Hornikx, pastoraal werker
Zondag 2 juli '23, 9.30 uur: Lezingen: Voorganger:	14e zondag door het jaar: Ik geef je rust! Zacharias 9,9-10 en Matteüs 11,25-30 Joost Koopmans, osa
Zondag 9 juli '23, 9.30 uur: Lezingen: Voorganger:	15e zondag door het jaar: Woorden zaaien! Jesaja 55,10-11 en Matteüs 13,1-9 Rob Kosterman, diaken
Zondag 16 juli '23, 9.30 uur: Lezingen: Voorganger:	16e zondag door het jaar: Ruimte om te leven Wijsheid 12,13.16-19 en Matteüs 13, 24-30 Mart Hendriks, geestelijk verzorger
Zondag 23 juli '23, 9.30 uur: Lezingen: Voorganger:	17e zondag door het jaar: Wat is wijs? 1 Koningen 3,5.7-12 en Matteüs 13, 44-46 Johan Wolbrink, diaken
Zondag 30 juli '23, 9.30 uur: Lezingen: Voorganger:	18e zondag door het jaar: Ga ervoor! Jesaja 55,1-3 en Matteüs 14,13-21 Marleen Kremers, geestelijk verzorger

Delen om te leven

We leven in een tijd waar veel aandacht uitgaat naar het individu. Verbinding zoeken met elkaar is een zeldzaam goed geworden. Terwijl we goed weten dat we niet zonder elkaar gelukkig kunnen worden. Je kunt er nog zo goed uit zien, veel verdienen, kunnen kopen wat je begeert en toch heel eenzaam en ongelukkig zijn. De overlevingsstrategie om te leven en te overleven is delen. Het is dé overlevingsstrategie van de armen. De aardbevingen in Turkije hebben het ons laten zien, hoe mensen die alles kwijt zijn geraakt, elkaar opzoeken en bij elkaar troost vinden. Ze helpen elkaar om te overleven, zo goed en kwaad als het kan. In moeilijke situaties worden vreemden en vijanden vrienden door elkaars leed en leven te delen. Door te delen ontstaan nieuwe mogelijkheden, geestelijke weerbaarheid. Waar mensen elkaars talenten bij elkaar brengen, is meer mogelijk dan je alleen aan kan. En dat geeft nieuwe hoop en nieuw perspectief. Zo helpen mensen, in oorlogsgebieden en in gebieden van natuurrampen en dichterbij in persoonlijke moeilijkheden, elkaar weer opnieuw smaak te krijgen in het leven. Het verleden hoeft niet vergeten te worden. Het verleden geeft nieuwe energie in het zoeken naar nieuwe idealen en een nieuw evenwicht. En dat verleden draag je altijd met je mee. Soms bergt het verleden verborgen schatten in zich, ongekende kwaliteiten.

In mijn studententijd las ik vele boekjes van de Indiasche dichter Rabindranath Tagore. Vele aforismen en verhaaltjes raakten me. In verband met ons thema het volgende:

Ik was gaan bedelen van deur tot deur op de dorpsweg, toen Uw gouden wagen als een prachtige droom in de verte verscheen, en ik verwonderd dacht wie wel die Koning der Koningen zou zijn.

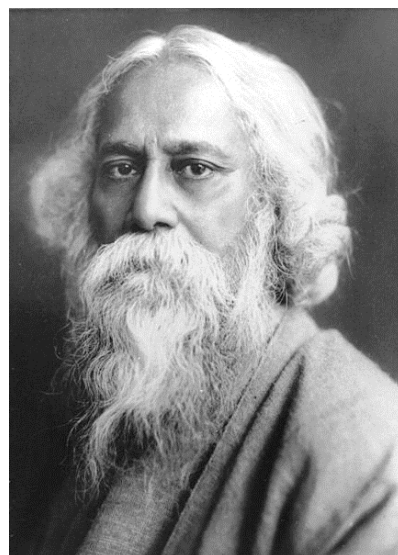
Hoog steeg mijn verwachting, ik dacht dat mijn kwade dagen nu ten einde waren, en ik zag uit naar giften die ongevraagd zouden gegeven worden en naar rijkdommen overal rondgestrooid in het stof.

De wagen hield stil bij mij, Uw blik trof mij en gij daalde af met een glimlach. Nu was het geluk van mijn leven eindelijk gekomen.

Toen hield Gij eenmaal Uw rechterhand op en zei: "Wat hebt gij mij te geven?"

Ach, dat was een koninklijke grap, Uwe handpalm bedelend open te houden voor een bedelaar. Verlegen en besluiteloos stond ik en nam toen langzaam uit mijn bedelzak een klein, klein korreltje graan en gaf het U.

Maar hoe groot was mijn verrassing toen ik, aan het einde van de dag, mijn zak leegschudde op de vloer, en een klein, klein korreltje goud vond in de armzalige hoop. Ik weende bitter en wenste dat ik het hart gehad had U alles te geven.¹

Rabindranath Tagore (1861 - 1941) was een beroemd dichter, roman- en toneelschrijver. Tevens beoefende hij de schilderkunst. Hij was de eerste Indiase winnaar van de Nobelprijs voor literatuur. Tagore schreef het Indische en het Bengaalse volkslied.
(Bron: Wikipedia)

¹ Tagore, R., *Wijzangen*, Ankh-Hermes BV - Deventer, 1973, blz. 31 - 32

Als we diep graven vinden we in onszelf goud. En goud hebben mensen in handen die delen, die verbinding zoeken en elkaar helpen en steunen. Zowel van Tagore als uit vele Bijbelverhalen heb ik begrepen dat wij mensen zonder gemeenschap verloren zijn. Een verbinding met mensen, een groep, een gemeenschap is het dragende net in ons leven. Een gemeenschap, groot of klein, is als een vangnet. Je wordt opgevangen als je valt. Je wordt verder geholpen als je niet verder kunt. Je wordt gedragen als je zelf niet meer goed ter been bent.

We bevinden ons nu aan het einde van de lente en het begin van de zomer. De vakantietijd breekt aan. Vele mensen trekken er op uit. Zoeken nieuwe bestemmingen op of gaan naar plaatsen waar ze eerder zijn geweest. Maar waar mensen ook heen gaan, overal komen ze anderen tegen om mee te delen. Soms is het bevrijdend om een deel van je levensverhaal te delen met anderen. Op vakantie ontstaan vriendschappen, verbindingen die je energie geven. En beladen met klompjes goud keren vakantiegangers weer huiswaarts. Ik hoop maar dat al die klompjes goud niet achteloos worden opgeborgen met de tent, caravan, of bij de vakantiespullen. Dan brengt de oogst van de vakantie niet veel op. Delen is het devies, deel van je gouden vakantiemomenten met mensen om je heen. Zo ontstaan ook hier nieuwe verbindingen die ons samenleven mooier maken.

René Hornikx

COLOFON

De *Kerk-Krant* is het informatieblad van de *Geloofsgemeenschap Augustinus Eindhoven*.

De *Kerk-Krant* is bedoeld als bindmiddel tussen de leden van de gemeenschap en biedt een podium aan de deelnemers van de vieringen en andere geïnteresseerden over onderwerpen die de gemeenschap of de Kerk in het algemeen raken. De *Kerk-Krant* is gratis. Voor postabonnementen worden verzendkosten in rekening gebracht.

Redactie: René Hornikx, Dolf van der Linden, Linda Derksen, Gert Dirksen, Anita van der Kam en Frans Savelkouls.

Website: augustinus-eindhoven.nl

E-mailadres redactie: frans.ans.savelkouls@hetnet.nl

Bankrekening: NL27 INGB 000 7526249

Adres van de vieringen: Kapel Glorieuxpark, Geldropseweg 170, 5613LN Eindhoven.

Stichting Geloofsgemeenschap Augustinus Eindhoven

Voorzitter: Harrie Meelen. Secretariaat: Helmy Pennarts

info@augustinus-eindhoven.nl

Ziekenbezoek en ziekencommunie

Vraag en aanbod kunt u richten aan Johan Wolbrink via emailadres johanwolbrink@gmail.com of aan Corrie de Bont via telefoonnummer 040-2436440.

Verschijsning volgend nummer: 30 juli. U kunt kopij aanleveren tot uiterlijk 1 juli.

De redactie behoudt zich het recht voor om ingezonden teksten niet te plaatsen, in te korten of anderszins redactioneel te bewerken. Het copyright berust bij de auteurs van de bijdrage.

De Boom

Tijdens de viering op de eerste zondag van de vastentijd konden we luisteren naar een gedeelte van het scheppingsverhaal uit het boek Genesis. Eeuwen geleden hebben mensen woorden gevonden om het mysterie van het heelal te duiden. Ook toen al hielden mensen zich bezig met de vragen: wie, wat, waar, waarom en wanneer. Het boek Genesis begint met de oorsprong van het heelal bij de Onnoembare te leggen, bij Ik zal er zijn of Ik ben die is. Heden ten dage geeft de wetenschap de Oerknal als verklaring voor het ontstaan van het heelal. Ik voel mij meer thuis bij het verhaal van die verbeelding dan bij die kille en afstandelijke Oerknal. Vooral het verhaal over het paradijs met die prachtige boom in het midden spreekt mij aan. Voor mij is deze boom de metafoor voor datgene wat in het binnenste van elke mens verborgen zit en dat iedereen bij zijn geboorte gratis mee krijgt. Het besef namelijk wat wel en niet kan. Het zijn de vruchten voor een mooie en gelukkige wereld. En daar mag je niet aankomen want dan gaat het mis. We kunnen het al lezen in Genesis wat de gevolgen zijn wanneer van de vruchten van die boom gegeten wordt, want Kaïn vermoordt Abel. En wat is er niet allemaal mis in onze huidige tijd? Zowel in het groot als in het klein. Voorbeelden ten over. Maar ook in de huidige tijd kunnen we soms het mooie en goede ervaren als we kijken en luisteren vanuit ons hart. Daarom is het toekomst visioen van een paradijs een prachtig en hoopvol beeld voor mij. Maar dan moeten wij de vruchten van die boom wel in ere houden. Maar dat is natuurlijk gemakkelijker gezegd dan gedaan.

Wil Koteris

Pinksteren 2023

Op zondag 28 mei vieren we samen Pinksteren. Het thema is: 'Adem'.
De voorbereidingen onder leiding van Joost Koopmans zijn al in volle gang!
Rood is de kleur van de Geest.
Om de gezamenlijke feestvreugde te verhogen zou het fijn zijn als u iets roods wilt dragen.

Ik geef de pen door aan...

Hannie Wittgen heeft de pen doorgegeven aan Jacqueline Taheij- van Dongen.

Mijn pelgrimstocht door het leven

In de veertigdagentijd was het thema *Pelgrimstocht naar Pasen*. Dat zette me aan het mijmeren over mijn eigen pelgrimstocht door het leven. Steeds met andere pelgrims op weg.

Mijn tocht begon in Breda in een groot herenhuis waar ons gezin met vijf kinderen woonde: oma en opa op de begane grond en wij op de bovenverdiepingen. Een fijne jeugd, waar ook parochie en kerkelijk leven deel van uit maakten: kabouters, gidsen en sinterklaasvieringen en filmmiddagen in het parochiehuis.

In mijn vroegste herinneringen gingen we bijna iedere dag naar de kerk. Mijn opa, van ruim 80, kon niet meer zo goed lopen. Hij stapte op zijn fiets en ik duwde hem even flink aan en zo gingen we op weg. Er werden iedere weekdag 'miskaartjes' uitgedeeld en aan het einde van het schooljaar kreeg je een prentje met hoeveel keer je geweest was en er waren dan prijsjes voor de trouwste bezoekers. Ook voor mij wel een rozenkrans of poëzieplaatjes. Een pelgrimstocht met heel veel mensen, massaal dezelfde richting uit.

Op 13-jarige leeftijd ging het richting Bergen op Zoom. Daar waren heel statige oude parochies maar ook twee nieuwe jonge kerken. In de jaren zestig veranderde er heel veel door het Tweede Vaticaans Concilie waarin Paus Johannes XXIII vroeg om 'aggiornamento', 'het bij de tijd brengen' van de Kerk. Missen in de volkstaal en de priester met het gezicht naar het volk. Natuurlijk kwamen er jongerenmissen met muziek, enthousiaste jongeren(koren) die samen met een geestelijke de viering voorbereidden. Nieuwe tochtgenoten, jongeren en een jonge kapelaan Berende.

In mijn kostschooltijd op de kweekschool was er aalmoezenier, Ad Bogers, die bezinningsdagen leidde en ons 'bij de tijd' bracht. Hij bleef mijn medetochtgenoot tot op hoge leeftijd. Ook bisschop Bekkers bracht met zijn televisiepraatjes op de KRO-televisie moderne standpunten naar voren. Hij wees de mensen op hun eigen geweten, maar gaf hen ook te verstaan dat dit dan wel een 'goed gevormd' geweten moest zijn. Dat heeft voor mij veel impact gehad op mijn verdere tocht, zelf keuzes mogen maken en eigen verantwoordelijkheid dragen.

In de jaren zeventig ging mijn pelgrimstocht met ons eigen gezinnetje richting Oost Brabant, naar Geldrop, waar ik nu nog woon. In de jaren tachtig werd ik hier actiever in de Sint Brigidaparochie, waar we een echte 'pastor', Jan Vogels, hadden. Ik was vrijwilliger bij de gezinsmisgroep, communiegroep, lectoren etc. De pastor 'stuurde' veel actieve parochianen naar de Pastorale School om hun eigen geloofsleven te verdiepen en hun geestelijke rugzak te vullen. We maakten kennis met bijzondere indrukwekkende mensen o.a. professor Piet Leenhouders, die ons erg veel leerde en ons lid maakte van *De Roerom*. Later kregen we op onze pastorie van Hans Wagemakers een cursus voorgaan in vieringen en zo ontstond onze 'Preekgroep'. We mochten de overweging verzorgen in de zondagsviering van de pastor en voorgaan in woord- en communievieringen. Zoveel medetochtgenoten had ik daar, tot de pastor plotseling

overleed en veel actieve mensen min of meer buiten gezet werden en hun thuis kwijtraakten.

Om onze verworvenheden niet te verliezen en met mensen op weg te blijven gaan, hebben we toen de 'Ontmoetingsgroep' opgericht. Tweemaandelijkse vieringen rond een thema. Dat hebben we volgehouden van 1999 tot 2016. Joost Koopmans heeft ons daarover nog eens geïnterviewd voor *De Roerom*.

Daarnaast werd ik door Hans Vossenaar, toen nog ziekenhuispastor, hartelijk uitgenodigd voor de vieringen in het St. Anna. Met een kleine gemeenschap van buiten, een koortje en ook met patiënten uit het ziekenhuis op zondagmorgen samenkomen.

En intussen was ik sinds 2005 ook al actief bij *Leerhuis & Liturgie Brabant* in Veldhoven, dat later Sove Eindhoven werd. Waar we elke maand met koor, liturgiegroep en belangstellenden een viering houden rond een tekst uit het Leerhuis van Alex van Heusden. Jammer genoeg zijn door corona de zondagse vieringen in het 'Anna' verdwenen en moest ik op zoek naar nieuwe mede-pelgrims.

Een hele tijd hebben mijn vriendin Jos en ik toen thuis inspirerende vieringen gevolgd via YouTube van de San Salvatorgemeenschap uit Den Bosch. Samen vieren op afstand, maar toch verbonden. Die vieringen stopten helaas voor ons, omdat zij daar weer echt met elkaar mochten samenkomen.

Mijn zoektocht ging verder en zo ben ik uiteindelijk samen met mijn vriendin bij Geloofsgemeenschap Augustinus terecht gekomen. Bij nieuwe medetochtgenoten, die ook van overal vandaan op tocht zijn.

Hier hadden wij meteen een 'thuisgevoel', fijn meezingen in het koor. Waar ik ook al snel bekenden ontmoette en me heel welkom voel.

Zo heeft mijn pelgrimstocht door het leven mij naar deze gemeenschap gebracht.

Ik hoop nog lang jullie tochtgenoot te mogen zijn

Mens,....

ga jouw tocht,

jouw innerlijke reis

Mens.....ga...

ga op zoek...

vervolg jouw unieke weg...

op zoek

naar wie jij werkelijk bent.

Mens..... je weg is lang...

Wat voorbij is,

is geschiedenis

Kies wijs... nu...

waarheen je gaat.

Mens,....

jouw antwoorden

zul je vinden.....

In de kern van je hart,

ligt de reden van jouw bestaan.

Orchidee

Voor wie thuis wil bidden

DOEN: Als u het fijn vindt, kunt u een kaars ontsteken.

OPENEN: *Heer maak Gij mijn lippen los, dat mijn mond Uw lof kan zingen. (Psalm 51,8)*

Lees nu met aandacht het volgende citaat van Augustinus: 'Graan en kaf worden gescheiden door het wannen van wat er op de dorsvloer ligt. De graankorrel wordt afgezonderd en gezuiverd.'

Welk woord in dit citaat spreekt u het meest aan? Waarom spreekt dat woord u aan? Denk hier even over na

LUISTER: Lees het verhaal dat hieronder staat afgedrukt.

Ruimte geven

Ik ben vaak ongeduldig, vooral tegenover mijn kinderen. Ik wil graag dat ze zijn zoals ik nu ben. En dan zegt mijn man, 'lief meisje van me, jij hebt er 35 jaar over mogen doen om te worden wie je nu bent'. En dan vraagt hij mij 'geeft alstublieft onze kinderen de ruimte om zichzelf te worden?'

En dan gaat hij verder 'onze ouders hebben ons toch ook de ruimte gegeven. Was jij dan als tiener zo lief en vriendelijk en deed jij precies wat je ouders van je vroegen? 'En ik zei 'ik weet het, ik heb mijn ouders ook slapeloze nachten bezorgd. Gelukkig mogen wij samen onze kinderen zichzelf laten worden in de ruimte die wij hen samen geven.' (René Hornikx)

REFLECTEER: Wat in deze tekst raakt u? Waarom raakt dit woord, die zin of gedachte u?

LUISTER: Matteüs 13,29-30

Maar de boer zegt: 'Nee, want als je het onkruid weghaalt, dan trek je ook het koren uit de grond. Laat het koren en het onkruid maar allebei groeien tot de tijd van de oogst. Dan laat ik mijn mannen eerst het onkruid van het land halen. Dat moeten ze bij elkaar binden en in brand steken. Daarna kunnen ze het koren naar mijn schuur brengen.'

SCHRIJF: Wat betekent voor u: '*... want als je het onkruid weghaalt, dan trek je ook het koren uit de grond.*'

Is er een verband en zo ja, welk, tussen het verhaal en het fragment uit het evangelie van Matteüs?

WEES STIL

SPREEK UIT: Sluit af met het volgende gebed:

Goede God,

alles wat we zijn en hebben

komt van U.

U geeft ons leven en toekomst,

en bezielt ons door de kracht van uw heilige Geest

om te leven naar uw Wil.

We vragen U:
laat uw Woord het zaad zijn dat ontkiemt in ons hart.
Help ons alle ruimte te geven aan wat U zegt,
opdat wij ruimte geven aan elkaar
hoe verschillend we ook zijn.
We vragen het U in naam van Jezus
uw Zoon en onze Broeder,
voor tijd en eeuwigheid.
Amen.

Samengesteld door René Hornikx

Boekbespreking: Tegen de stroom in

Onder de titel *Tegen de stroom in* heeft de Vlaamse Vaticaankenner Tom Zwaenepoel de meningen van veertig personen gepeild over het nu tienjarige pontificaat van paus Franciscus. Onder de ondervraagden, mensen die thuis zijn in de wereld van Kerk en religie, bevinden zich Antoine Bodar, Frank Bosman, Gerard de Korte, Stijn Fens en Andrea Vreede. Verdeeld over maar liefst 26 thema's laat Zwaenepoel de ondervraagden in korte citaten aan het woord.

In het boek komt naar voren dat paus Franciscus een hervormer is. Zowel op het gebied van wat de Kerk de mensheid als boodschap dient te brengen, op het gebied van de topstructuur van de Kerk en ook als het gaat over de houding van kardinalen en bisschoppen. Wat het eerste betreft: barmhartigheid is hier het sleutelwoord. Barmhartigheid jegens de mensen die het in het leven slecht getroffen hebben zoals armen en vluchtelingen. Maar ook barmhartigheid voor mensen die door de Kerk in het verleden min of meer werden buitengesloten of veroordeeld vanwege hun aard, levenswijze of verleden. Dit laatste gaat niet op hoge snelheid, maar er is wel degelijke sprake van verandering.

De afkomst van de huidige opperherder, een Italiaanse emigrantenfamilie in Argentinië, gaf hem inzicht in de moeilijkheden en tegenslagen die mensen tijdens hun leven kunnen tegenkomen. Mededogen en compassie hebben zijn levenshouding mede bepaald.

Franciscus neemt initiatieven naar andere christelijke kerken en andere godsdiensten. Niet langer van uit het eigen gelijk, maar op zoek naar de verbinding. De kardinalen en bisschoppen drukt hij op het hart: *de herder moet naar zijn schapen ruiken*. De kardinalen heeft hij voorgehouden dat hun rang geen eretitel is maar dat het een opdracht inhoudt.

Ondanks de vele loftuitingen zijn er ook aspecten die de beoordelaars de wenkbrauwen soms doen fronsen. De explosie van het aantal heiligverklaringen is daar een voorbeeld van. De snelheid waarmee Franciscus enkele voorgangers gecanoniseerd heeft, wekt verbazing. Er worden door enkele ondervraagden kritische opmerkingen gemaakt over de impulsiviteit die de paus soms aan de dag legt.

Ook de moeilijkheden waarmee Franciscus kreeg te maken, worden belicht. Een specifiek voorbeeld hiervan is dat zijn voorganger in zijn nabijheid bleef wonen en zijn ambtskleed bleef dragen waardoor hij een zekere invloed uitoefende. Daarnaast maken de intriges vanuit conservatieve Amerikaanse bisschoppen en Vaticaanse prelaten het de opvolger van Petrus niet gemakkelijk.

Franciscus heeft vanaf zijn eerste optreden na zijn verkiezing op het balkon de mensheid aangenaam verrast. Zijn optreden als gewoon mens en de keuze van zijn pausnaam waren de eerste tekenen dat er iets ging veranderen. Het waren beloften die zijn ingelost. Voor de volgers van het nieuws via de Nederlandse media blijven veel aspecten van de werkzaamheden en de zienswijze van de paus onderbelicht. Het boekje van Zwaenepoel is vooral om die reden interessant. De lezer kan ervan kennis nemen, dat er veel beweegt achter de Vaticaanse muren. Het boekje is een aanrader voor degenen die geïnteresseerd zijn in de ontwikkelingen van de Wereldkerk.

Frans Savelkouls

Tom Zwaenepoel: Tegen de stroom in. 40 prominente getuigen over 10 jaar Paus Franciscus. Uitgegeven door Lannoo/Adveniat, Tielt 2023. 223 pagina's. Prijs € 21,99

Waarom bewaren we zoveel afstand?

De eucharistieviering is een gezamenlijke maaltijd. Het is een dankzegging en een herinnering aan het Laatste Avondmaal. We kennen allemaal de afbeeldingen waarop staat afgebeeld dat Jezus als centrale figuur omgeven wordt door zijn leerlingen.

In onze kerken is in de loop der eeuwen de gezamenlijke maaltijd wat vorm betreft sterk veranderd. Als herinnering aan het Laatste Avondmaal was de eucharistieviering tot voor enkele decennia nauwelijks nog herkenbaar. De Kerk was een sterk onderscheid gaan maken tussen de bedienaren en het gewone volk en dit statusverschil kwam tot uiting in de rituelen. De celebrant met zijn helpers trokken zich terug op het priesterkoor en draaiden de gelovigen hun rug toe. Na Vaticanum II zijn we weer op de weg terug. We beleven de viering samen en de gelovigen zijn van toeschouwers weer deelnemers geworden. Maar nu lijkt de ontwikkeling wat te stokken. Wij houden als deelnemers afstand. Na corona zijn er zondags in Glorieux minder mensen om te vieren waardoor de kapel op zondagmorgen gewoonlijk leger is dan voorheen. Maar met dat stiller worden, is er kennelijk een schroom over ons heen gevallen. We houden letterlijk afstand. De eerste vier à vijf rijen stoelen blijven grotendeels leeg. Ik vind dat jammer. Het zou ons gemeenschapsgevoel en onze betrokkenheid goed doen als we allemaal wat naar voren zouden komen en de achterste rijen leeg laten. Een factor die hierbij zou kunnen helpen, is de plaats van het koor. Misschien zou de liturgiewerkgroep hier eens over na kunnen denken.

Heeft u als deelnemer aan onze vieringen hier misschien ideeën over? Schroom niet, en laat het ons weten.

Frans Savelkouls

Christenen en hun fascinatie voor het bereiden van eten en drinken

Enige tijd geleden heb ik in de Kerk-Krant enkele wetenswaardigheden verteld over voeding en het bereiden ervan in de wereld van de Bijbel. Onderstaand treft u het eerste deel aan van een volgsérie.

Inleiding

In de Bijbel is er nauwelijks een hoofdstuk te vinden waarin niet wordt gezinspeeld op allerlei verschillende voedingsmiddelen of het bereiden en consumeren ervan. Zo kan men bijvoorbeeld kennis maken met de verrukkelijke stoofpot van Rebecca (Genesis 27; 6-9) of de granaatappelwalnootsaus van koningin Esther. Slechts twee van de vele voorbeelden hiervan. Ook zijn er meer dan duizend verwijzingen te vinden naar gebruikte ingrediënten zoals groenten, appels, druiven, vijgen, lamsoren enzovoorts. Interessant is ook om de ingrediënten en kooktechnieken uit de wereld van toen eens te vergelijken met die van onze tijd. Zo noemde ik in een eerder artikel al het oergraan spelt dat bij Ezechiël al wordt genoemd en dat nu bij mijn Ekosuper te koop is.

Terzijde:

Opvallend is dat sommige Bijbelse ingrediënten een eigen leven zijn gaan leiden in onze taal.

Als een zoutpilaar staan (Genesis 19; 26)

Land van melk en honing (Exodus 3; 8)

Het gemeste kalf slachten (Genesis 2;2)

Abraham zei tegen Sara: *Vlug, maak een deeg en bak brood*. Hij nam het bereide kalf en zette alles aan zijn gasten voor. Terwijl zij aten, bleef hij bij hen staan (Genesis 18;8). Dit Bijbelfragment is de inleiding van *Recepten uit de tijd van de Bijbel*. Het is de titel van een boek dat ik als bron voor dit verhaal gebruik heb. Het boek bevat unieke, heerlijke gerechten, die nauwgezet en op authentieke wijze bewerkt zijn aan de hand van recepten en menu's uit de tijd van de Bijbel.

Een gezonde keuken

De Bijbelse keuken is van nature een gezonde keuken. Vegetarische schotels en zuivelgerechten waren geliefd. Men at regelmatig peulvruchten, granen en rauwe groenten, evenals yoghurt en kazen. Gevogelte en vis stonden veel vaker op het menu dan vlees, dat meestal alleen bij speciale gelegenheden op tafel kwam. Vruchten en noten waren hoofdingrediënten van fijne sauzen en nagerechten. Suiker bestond nog niet, wel zoetstoffen gemaakt van dadels en druiven. En natuurlijk ook honing. We hebben het nog niet gehad over de vele specerijen en kruiden die werden gebruikt zoals uienzaad, komijn koriander, anijs, kaneel, kassia, most, rozenwater en kappertjes. Specerijen en kruiden

die ook nu op mijn keukenplank te vinden zijn. Met het gemak van onze hedendaagse keukenapparaten kunnen we ons niet voorstellen hoe Bijbelse vrouwen bezig waren met roosteren, malen, zouten, inmaken en andere manieren om hun oogst te bewaren. Bijbelse koks moesten alles zelf maken, zelfs de potten en de pannen.

Voeding in de Bijbel

Wonderlijk dat de hedendaagse voedingswetenschap een dieet aanbeveelt dat vrijwel gelijk is aan dat wat men in Bijbelse tijden at: rijk aan vezels en calcium, arm aan dierlijke vetten en veel vers fruit en verse groenten.

Toen het volk van Israël in de Sinaïwoestijn het zonder verse groenten moest stellen, klaagde het steen en been.

Een vezelrijk dieet

Het dagelijkse voedsel in de Bijbel was van nature zeer vezelrijk. Zo waren alle graanproducten gemaakt van hele graankorrels zoals nu ons volkorenbrood. Vlees werd niet veel gegeten. Alleen bij bijzondere gebeurtenissen zoals bijvoorbeeld bij de terugkeer van de Verloren Zoon. Het was niet om reden van duurzaamheid zoals nu in onze tijd, maar om religieuze redenen, zoals in Leviticus te lezen is.

Zuivel

Ook zuivelproducten maakten deel uit van het dagelijkse voedselpakket. Zowel melk als honing werden gezien als bijzonder voedsel. Verse melk kon in het warme klimaat niet goed bewaard worden. Om deze reden werden de gistingsprincipes die voor het maken van wijn en zuurdeeg werden gebruikt ook toegepast op het houdbaar maken van melk. De resultaten waren kaas en yoghurt.

Kaas

Wat kaas maken betreft, was men zeer vindingrijk. Enkele creaties: verse kaas met korianderblad, yoghurtkaas, verse kaas met knoflook en kruiden, verse kaas met geroosterd graan: *Zij brachten hem en zijn aanhangers kookgerei en voedsel: tarwe, gerst, meel, geroosterd graan, bonen en linzen, honing, boter, kaas, schapen en geiten. Want, zeiden zij, u zult in de woestijn wel uitgeput zijn geraakt en hongerig en dorstig* (2 Samuel 17;20). Ook vulde men wijnbladeren met zachte geitenkaas (...) en voorzien je geiten je van melk in overvloed, voor jou, je huis en je slavinnen (Spreuken 27;27).

In de volgende aflevering meer over de verschillende producten uit die tijd.

Pieter Briels

Pim Luijpen, een veelbelovend student, vermoord door de nazi's

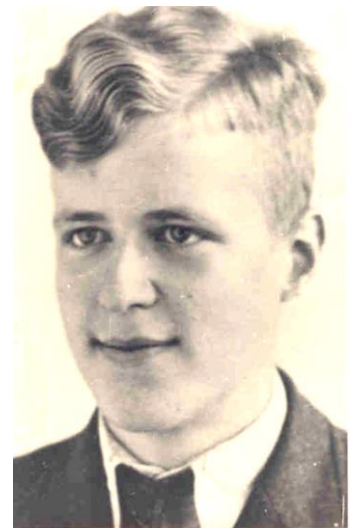
Ouderlijk huis

Willem (roepnaam Pim, soms ook Wim) Luijpen werd op 12 september 1925 te Beverwijk geboren als vierde kind in het acht kinderen tellende gezin van hoofdonderwijzer Theodorus Martinus Luijpen en Elisabeth Maria Christina Kalshoven. Na zijn lagere school werd Pim interne leerling van het juvenaat van de augustijnen in Venlo en volgde hier de gymnasiumopleiding van het St. Thomascollege. Pim viel hier op door zijn *muzikale aanleg en intelligentie, door zijn bescheidenheid en vroomheid*.² Hij was een jongen met veelzijdige belangstelling blijkens het feit dat hij zich naast de verplichte vakken verdiepte in het gregoriaans, in de geschiedenis van de verschillende kloosterordes, in geschiedenis in het algemeen, in heraldiek en in sterrenkunde.³ Alles wees erop dat hij zijn drie jaar oudere broer Wilhelmus (roepnaam Nico, kloosternaam Nicodemus) zou navolgen en ook augustijn zou worden. Helaas zou het zover niet komen.

Razzia

Pim, inmiddels leerling van de examenklas, bracht in 1944 de paasvakantie door bij zijn ouders, broers en zussen in Beverwijk toen op 16 april 1944 door de Duitsers een grote razzia werd gehouden als represaille voor enkele verzetsdaden in de regio. Bij een huis-aan-huisactie werden in Velsen en Beverwijk circa 700 jongemannen in de leeftijd van 18 tot 25 jaar opgepakt en opgesloten. Van hen zouden er 486 naar Duitsland worden afgevoerd en 65 daarvan, onder wie Pim, zouden in gevangenschap om het leven komen.⁴

Aanvankelijk dacht de familie Luijpen dat Pim op grond van zijn vrijstelling als priesterstudent wel snel vrij zou komen, maar aan dergelijke subtiliteiten schonk de bezetter geen aandacht. De gevangengenomen jongemannen werden eerst opgesloten in kamp Amersfoort en op 7 juli werden ze naar Duitsland gevoerd.

Jeugdfoto van Pim

Dwangarbeid

De gegijzelden werden te werk gesteld in Mersenburg en Böhlen, enkele kilometers ten zuiden van Leipzig, waar de Duitsers in grote fabrieks-complexen met behulp van dwangarbeid producten voor de oorlogsvoering lieten vervaardigen. De dwangarbeiders werden in verschillende concentratiekampen ondergebracht. Het waren dependances van het beruchte kamp Buchenwald en ze droegen de cynische namen van *Höhensonne* en *Alpenrose*. Samen met dwangarbeiders uit de Sovjet-Unie, Polen, België, Italië en Frankrijk werden de Beverwijkers en Velsenaren blootgesteld

² Necrologie Willem Luijpen (persoonsarchief Willem Luijpen, archief Provinciale, Eindhoven)

³ Ibidem

⁴ Website www.75jaarvrijheid.nl geraadpleegd op 14 mei 2023

aan omstandigheden waarvoor het woord *erbarmelijk* nog te eufemistisch is. Ondervoeding, bloedvergiftigingen, mishandelingen, difterie en tyfus maakten het leven voor deze ongelukkigen tot een hel.⁵

Overlijden en nagedachtenis

Pim heeft de onmenselijke omstandigheden maar kort kunnen volhouden. Op 29 oktober 1944 stierf hij op 19-jarige leeftijd aan de gevolgen van uitputting en de daarmee samenhangende ziekte. Vlak voor zijn overlijden heeft hij volgens getuigen nog de communie kunnen ontvangen.⁶

Het lichaam van Pim werd aanvankelijk in het nabijgelegen Pulgar begraven. In 1949 werd zijn lichaam overgebracht naar Beverwijk en sinds 1984 rust hij op de Erebegraafplaats Loenen.

*Erebegraafplaats Loenen
Vak A, Rij 607*

⁵ Website Gedenkstätte Pulgar – Heimatverein (lippendorf-kieritzsch.de) geraadpleegd 14 mei 2023

⁶ Necrologie Willem Luijpen (persoonsarchief Willem Luijpen, archief Provinciale, Eindhoven)

Het huisje van mijn tante en Jacob van Maerlant

Het is mei als ik deze regels schrijf. En na mei komt juni, juli, augustus. De maanden van de zomervakantie. Behalve voor wie (zoals ik) de zomer doorgaat en zijn vakantie pas neemt in oktober. Op één lang weekend na, half augustus: dan ga ik naar Sint-Anna-ter-Muiden.

U zegt dat vermoedelijk niets. Voor mij en mijn directe familie zegt het bijna alles. Daar, in het westelijkste plaatsje van Nederland, in de punt van Zeeuws-Vlaanderen, op zoom van de Belgische grens, in dit oude voormalige Zwinstadje daar was het huisje van mijn tante. En daar gingen wij vanaf 1977 in de zomer twee weken naar toe. Ook toen mijn tante op pensioen was en mijn broers niet meer kwamen, mocht ik elk jaar een week in Sint-Anna logeren. Omdat mijn ouders er ook geregeld

waren (mijn moeder kwam er toch zo graag), wipte ik nog wel eens een weekend vanuit Leuven/Brussel met de trein naar Knokke, waar zij mij dan ophaalden. Maar niet alleen mijn moeder kwam er zo graag, dat gold ook voor de jongste zus van de familie. En mijn tante zelf natuurlijk, die er hele zomers zat, als ze kon. Mogelijk kent u mijn tante, Maria van de Ven.

Het fijne van Sint-Anna was (en is) de combinatie van het weidse polderland met de nabijheid van de zee (en het strand met zijn fossiele haaientanden) aan de ene kant en het Vlaamse achterland aan de andere kant. Brugge, de polderdorpjes Hoeke en Oostkerke, Damme.

Damme is een ander vervallen Zwinstadje. Eens voorhaven van Brugge, dan verzand en tot een agrarische gemeenschap veranderd. Wel nog een vestingstadje. En nu een toeristische bestemming, net als Sluis aan de Nederlandse kant van de grens. In Damme is evenwel meer te zien dan in Sluis: een gotische hallenkerk uit de 13de eeuw, enkele oude huizen en een stadhuisje uit de 15de eeuw. En vóór het stadhuis staat het 19de-eeuwse beeld van Jacob van Maerlant.

Wellicht moet u diep graven. Van Maerlant, *vader der dietschen dichtren algader*, een van de eerste auteurs in het (Middel)Nederlands, die in de 13de eeuw o.m. in Damme actief was. Hij schreef ridderromans als *Historie van Troyen* en *Alexanders Geesten*. Het laatste is overigens geen spookverhaal, maar berust op de vernederlandsing van het Latijnse *gesta* '(helden)daden'. Mogelijk is Van Maerlant bekender vanwege zijn didactische werken die hij naar Latijnse en Franse bronnen bewerkte: *Der naturen bloeme*, *Spiegel historiael* en ook de *Rijmbijbel*.

Tot vrij kort geleden lazen katholieken eigenlijk niet in de Bijbel, zij lazen een Bijbelse geschiedenis. Dat had niet alleen anti-protestantse bedoelingen (de protestanten lezen de Bijbel, de katholieken *dus* niet: dat mag vreemd klinken, maar zo was het in de 16^{de}

eeuw dus wel). De Bijbel is uiteindelijk een chaotisch boek, vol tegenstrijdigheden en herhalingen. Geen wonder ook, want zoals u weet is het helemaal geen 'boek', het is een verzameling boeken. Om orde in de chaos te scheppen zocht men al vroeg naar hulpmiddelen. Eusebius van Caesarea bijvoorbeeld stelde in de 4de eeuw al vergelijkende tabellen op van de passages die eigen en die gemeenschappelijk waren aan de evangelisten.

Een ander middel was het navertellen van het hele verhaal dat in de Bijbel verweven zat, vanaf de Schepping tot de reizen van Paulus. De Apocalyps hoorde daar eigenlijk nog niet bij, want dat moest nog allemaal komen. Soms eindigde het verhaal met de verwoesting van de tempel van Jeruzalem in 70 n.Chr. Deels sloot dat aan bij de uitspraak van Christus dat hij de tempel in drie dagen kon opbouwen, maar er zat ook een naarder kantje aan: men zag in de middeleeuwen de verwoesting van de tempel ook wel als een soort wraak, een straf voor de Joden die Christus aan het kruis hadden geslagen. Waarbij ze vergaten dat volgens de wetten (die keurig werden gerespecteerd wat dat betreft) de Joden sowieso niet het recht hadden iemand ter dood te veroordelen: dat mocht alleen het Romeinse gezag.

Een van de bekendste navertellingen van de Bijbelse geschiedenis is het werk van Petrus Comestor (ca. 1100-1179), de *Historia scholastica*. In bijna elke kloosterbibliotheek stond het in de kast. In Brussel hebben wij in de Koninklijke Bibliotheek minstens elf exemplaren. Het leukste is wellicht ms. 270 dat in 1340 werd voltooid door broeder Jacobus de Curtraco (= van Kortrijk) en dat deel uitmaakte van de bibliotheek van de (volledig verdwenen) Sint-Michielsabdij in Antwerpen. Het is een groot volume, groter dan normaal. Zoals vaker zijn de initialen versierd (en daardoor duidelijk zichtbaar gemaakt, want de decoratie van een middeleeuws handschrift dient in eerste instantie om de tekst en het volume te structureren) en wel met het gebruikelijke 'penwerk' van krulletjes en lijntjes.

Gebruikelijk? Niet helemaal, want in deze penwerkversiering heeft de tekenaar een aantal figuratieve scènes verwerkt. Zo staat ergens afgebeeld hoe de auteur zijn werk aan een bisschop schenkt. En ook zien we hoe een docent op een kathedraal zijn studenten (op de grond!) onderwijst. Maar het gaat nog verder, want waar normaal dit penwerk zuiver abstract blijft (daarom ook komen we niet verder dan de benaming 'penwerk' die uiteindelijk niet zo heel veel zegt), wemelt het hier van de figuurtjes, honden met botten in hun bek, mensenhoofden, draakjes, andere dierenkoppen die mijn kennis van de biologie verre overstijgen. Kortom, het handschrift is een lust voor het oog.

Deze *Historia scholastica* van Petrus Comestor lag nu aan de basis van de *Rijmbijbel*

van Jacob van Maerlant. Voor een Middelnederlandse tekst zijn er best veel handschriften van bewaard gebleven, 15 in totaal, waarvan drie in Brussel. Een van deze handschriften (ms. 15001) stamt uit het eind van de 13de eeuw, amper dertig jaar na de dood van de auteur dus, en werd gekopieerd in Brabant of Vlaanderen. De taal zou West-Vlaamse elementen bevatten, maar eigenlijk (en met alle respect) spreken ze in West-Vlaanderen (Brugge, Kortrijk, Ieper) nog altijd half Middelnederlands. Het is een fraai volume, met 159 kleine miniaturen die vooral op gekke plaatsen staan (halverwege de kolom, onderaan in de rand, in ieder geval niet waar ze eigenlijk zouden moeten staan). Het handschrift is tegelijk het oudste Nederlandse geïllustreerde handschrift en dat verleent het een bijzonder statuut.

Er was echter een probleem. Behalve dat het op geen enkele wijze wil gehoorzamen aan de wet dat de decoratie voor de structurering dient. Het talrijke bladgoud bladderde namelijk af. Goud in handschriften kan op twee manieren zijn aangebracht, ofwel als gouden inkt (iets doffer) ofwel als echt bladgoud. Dat laatste is dus een laagje dat op het perkament is aangebracht en blinkt altijd zoals goud hoort te blinken. Maar in ms. 15001 begon het dus her en der van het perkament af te vallen.

Nu is het eindelijk gerestaureerd. Dat dit zo lang geduurd heeft, lag vooral aan de technische complicaties om te zien wat men zou kunnen doen om het probleem te verhelpen. Dat betekent ook dat het weer beschikbaar is. Ik heb het enkele weken geleden op mijn bureau gehad. Gewone stervelingen zoals u krijgen nu ook een kans, want vanaf eind mei (en tot half november) zal het handschrift, samen met ms. 270 van Petrus Comestor en andere handschriften van Jacob van Maerlant, in het museum van de Koninklijke Bibliotheek (KBR-Museum) tentoongesteld worden. Bibliotheek en Museum liggen aan de Kunstberg / Mont des arts, vlak naast het station van Brussel-Centraal (open alle dagen behalve maandag van 10 tot 17u).

Kortom, als u een bestemming voor een uitstap zoekt... Het is toch bijna zomervakantie. En dan trekken we er uiteindelijk op uit. Dinsdag en woensdag hebt u zelfs het risico dat u mij in de gangen tegenkomt, want die dagen werk ik in Brussel (de andere dagen ben ik nog steeds in thuiswerk / *en télétravail*). En zoals ik al gezegd heb, ben ik in de zomermaanden gewoon aan het werk. Alleen dat ene weekend voorafgaand aan 15 augustus ben ik in Sint-Anna-ter-Muiden.

Het huisje van mijn tante is twee jaar geleden verkocht. Aan alles komt een eind, zegt men dan. Maar toch ga ik er elk jaar toch nog even naar toe. Ik logeer dan in een hotel in Sint-Anna zelf. Het is niet hetzelfde, maar komt er zo dicht mogelijk bij. Sint-Anna is een deel van mij, zoals het dat van mijn moeder, vader en twee tantes was en is. Tante Maria, bedankt!

Michiel Verweij

Een feestelijke gebeurtenis

Op zondag 7 mei 2023 heeft Joost Koopmans een unieke icoon ingezegend. Deze icoon 'Ik ben de Wijnstok, mijn Vader de Wijnbouwer' hangt sinds kort in de stilteruimte van de bibliotheek op gebouw TerHage, de ruimte van de broeders. Begin juni volgt nog een tweede, lieflijke icoon van de beschermende aartsengel Michaël, die een mooie plaats krijgt in de refter van de zusters op Glorieux.

De zoon van de begaafde iconenschrijfster Maria Nolet (1941 -2020) uit Nijmegen, Thomas Keijser, heeft ze aan het Glorieuxpark geschonken. Op voorwaarde dat ze een nieuwe plaats vinden in de openbare ruimte, dus waar iedereen ze steeds kan zien en ook vereren. Dit alles is mogelijk gemaakt door het enthousiasme van de initiatiefnemer en bemiddelaar Jeroen Mulder, ons welbekend als de trouwe heen-en-weer rijder van Joost op zondagochtend.

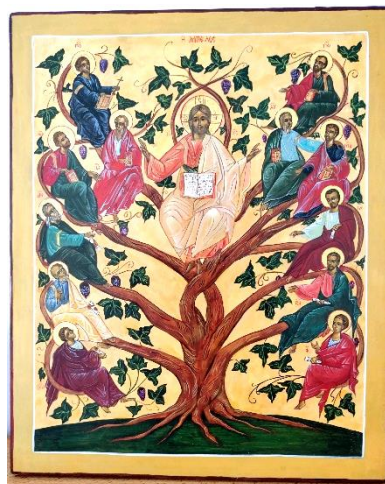
Wellicht maakt u dat nu nieuwsgierig, want wie is deze Maria Nolet?

In programmareeks 'Gewone bijzondere mensen' (anno 2015) interviewde Jan Leisink haar. Deze opname is nog steeds te zien op Youtube:

<https://www.youtube.com/watch?v=qyysv2LW2F4>

Maria vertelt in de video dat ze in haar actieve leven al een stuk of honderd (!) iconen heeft gemaakt. Aan bepaalde grotere iconen (onder andere van de apostel Paulus) heeft ze soms wel een jaar of langer stevig doorgewerkt. "De personen op de iconen laten ons iets zien van de andere- goddelijke- wereld. Daarom lijken hun grote ogen (als bij de Egyptische Fayoum-portretten) in de verte te kijken. De kleuren en bijna alles wat je afgebeeld ziet heeft een bepaalde symbolische betekenis. Daarmee visualiseren ze op hun eigen unieke wijze het verhaal, aan elke kijker apart. Aansprekender dan alle woorden die we zouden kunnen gebruiken." We zijn het helemaal met Maria eens!

Anita van der Kam

Lekenpraat LVII

Te midden van allerlei andere actieve leden van onze geloofsgemeenschap is er ook de liturgiegroep die ons wekelijks voorziet van een zorgvuldig samengesteld boekje met inspirerende teksten en liederen. Afgelopen weken stond daarin een veelzeggende geloofsbelijdenis, waar ik hier twee regels uit citeer.

“Ik geloof in de Geest van vrede en eenheid... die ons eenzelfde taal doet spreken.”

Nu we het feest van Pinksteren naderen is dit een uiterst interessante, maar tevens lastig te verklaren uitspraak.

Om te beginnen is er in de Bijbel sprake van vurige tongen die na een windvlaag ineens zichtbaar waren boven de hoofden der apostelen. Daarbij hoort dan onmiddellijk de vraag of de vertaling uit het Grieks wel klopt dat hier sprake zou zijn van tongen omdat ook de betekenis taal kan worden gegeven aan het oorspronkelijke woord. In christelijke sferen schijnt daarnaast ook de vertaling “klanktaal” te worden gebruikt. Die gold als spreken tot God in een soort geheimtaal terwijl elders in meer seculiere kringen, mede door het slecht articuleren wat er bij hoort, ook wel gesuggereerd werd dat het om taal ging die geuit werd door krankzinnigen. Maar dit alles voert misschien wel erg ver.

Voor deze column houden we ons liefst maar aan de christelijke definities. Waarbij niet uit het oog mag worden verloren dat je ook heilige boeken niet letterlijk moet nemen. De inhoud is waardevol maar het gaat bij het lezen en begrijpen van het Woord toch echt om de geest en niet de letter die daar zoveel eeuwen geleden is neergeschreven.

Hoe dan ook, de boodschap die we geacht worden vast te houden schijnt te zijn dat we “begeesterd” raken om voortaan ook naar buiten uit te dragen wat leven als een christen

eigenlijk inhoudt. Ik herinner me hoe Joost Koopmans destijds nog in de Paterskerk bij een Pinksterviering verschillende mensen had uitgenodigd op het altaar om daar het Onze Vader te bidden in hun eigen taal zodat we dat bekende gebed ook eens konden horen anders dan in het gebruikelijke Nederlands of Latijn. Zo opdreunend uit mijn -afnemende- korte termijn geheugen ging het onder andere om talen als Frans, Portugees, Indonesisch en Fins die daarbij voorbij kwamen. Al verstond je geen letter van het gesprokene, je wist exact wat hij of zij op het altaar uitsprak. Zou zo het pinksterwonder moeten worden uitgelegd? Of is het spreken van “eenzelfde” taal toch net iets anders?

Immers, elk mens is een individu en heeft op grond van eerdere ervaringen een eigen beeld van de werkelijkheid, eigen interesses, eigen opvattingen over van alles en nog wat zodat eenheid verkrijgen geen sinecure is. Neem de situatie waarin onze paus Franciscus verkeert. Te midden van invloedrijke conservatieve krachten die vast willen houden aan hiërarchie en dogma's probeert hij, met hier en daar kleine succesjes, toch veranderingen door te voeren om de Kerk enigszins bij de tijd te houden. Of moet ik zeggen bij de tijd te krijgen? Want de positie van de vrouw is, sinds de tijden van Augustinus, nog altijd een zeer ondergeschikte. Maar het besluit van de paus om vrouwen stemrecht te geven tijdens de synode is, al zal het volgens ingewijden geen revolutie ontketenen, toch een

“barst in het glazen plafond”, oftewel een stapje in de goede richting.

En dat is hoopvol te noemen. Zo ook een voorval dat onlangs in onze kapel te zien was. Op de zondag dat gevraagd was aan gemeenten en aan kerken door het COC om de regenboogvlag uit te hangen verscheen onze nieuwste voorganger Mart, met een stola om de hals in regenboogkleuren. Een subtiel, maar o zo veelzeggend gebaar om trots op te zijn vind ik.

Een jaarlijks verzoek aan ons luidt om met Pinksteren iets roods als symbool te dragen. Prima, maar alle kleuren van de regenboog sluiten denk ik nog beter aan bij het “welkom aan iedereen, wie je ook bent, waar ook vandaan, hoe ook geaard en wat je hier ook hoopt te vinden.”

Hoopvolle tekenen, dus, te zien in Rome en in Eindhoven, om op den duur met allen eenzelfde taal te kunnen en mogen spreken. Ik wens u een Zalig Pinksteren.

Gert Dirksen

In Memoriam Huub Oosterhuis

*Huub Oosterhuis invloedrijk vernieuwer én buitenstaander
tegen wil en dank*

*Theoloog, dichter en dissident Huub Oosterhuis (1933-2023)
was een onvermoeibare vernieuwer van de liturgie. Hij kleurde
de culturele kaart van zijn geboortestad Amsterdam en
ontwikkelde een geloofstaal die velen wist te raken.
(Marc van Dijk in Trouw van 10 april 2023)*

Op zondag 9 april, Eerste Paasdag, is Huub Oosterhuis overleden. Op zondag 16 april hebben we hem in onze viering herdacht. Niet met een verhaal over zijn leven, hoogstens een korte gedachte tijdens de overweging, maar vooral door verschillende teksten van hem te gebruiken. Deze teksten (en een paar meer) staan ook op de website van de Augustinusgemeenschap om Huub als inspirator en dichter respect te betuigen.

Natuurlijk is zijn overlijden op 89-jarige leeftijd niet onverwacht te noemen. Toch verraste het mij, verbaasde het me zelfs, omdat hij voor mij een invloedrijke tochtgenoot was. Op verschillende momenten in mijn leven gaf hij me een inkijkje op wat geloven mag zijn, dat geloven en liefhebben, geliefd worden, onlosmakelijk bij elkaar horen. Het is niet alleen gaan: Hij-die-is kent je, kent je bij naam, beter dan je jezelf kent.

Het is ook een samen gaan. ‘Het geluk méé te doen, mee te groeien, in een bezield verband, oud woord, maar het duidt nog altijd op een jeugdig jong ideaal. Ik wil niet nergens bij horen,ik wil verbonden zijn met mensen.’ (Uit: Jij die mij ik maakt)

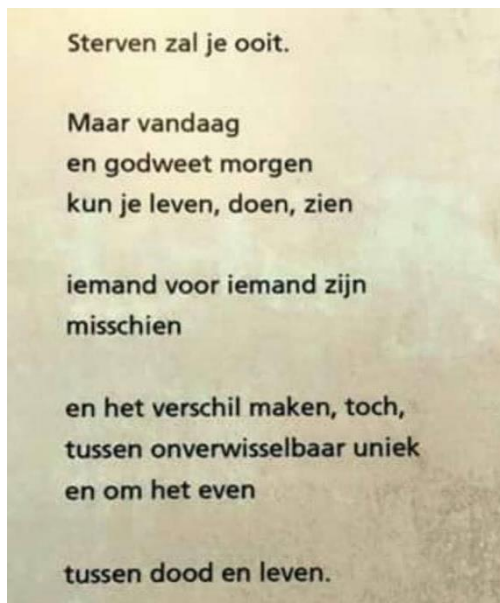
Psalm 16 – 2 vrij

Gelezen heb ik wat geschreven staat,
mij toevertrouwd aan onbewezen woorden:
Gij laat mijn ziel niet aan het dodenrijk,

laat uw geliefde het bederf niet zien,

wegen ten leven hebt Gij mij doen kennen,
niet voor de afgrond hebt Gij ons gemaakt.

Geschreven staat uw naam: ‘Ik-zal-er-zijn’

Een ideaal, onbewezen woorden: maar opgeladen met eeuwenlang doorgegeven hoop tegen wanhoop: niet voor de afgrond. Het bijbelse geloofsverhaal (de Thora van Mozes en Jezus) spreekt over een Bevrijder-Schepper-God die deze aarde aan de mensen en de mensen aan elkaar heeft gegeven. Er is in mensen 'iets als een stem', 'Iemand als een stem' wees vrij, bevrijd elkaar maak niet dood, doe leven. (Uit: Vriend voor het leven).

Stil
staand bij
het
overlijden
van Huub

Oosterhuis, ga ik opnieuw grasduinen in zijn werken en gebeurt het weer dat hij woorden tot leven wekt. Dat hij inspireert. Inspireren deed hij met woorden (geleend en verdiept uit de joods-christelijke traditie) maar ook met daden door verantwoordelijkheid te nemen voor de ander die minder geluk hebben gehad in het leven. Hij kwam op voor armen, onderdrukten en kanslozen wat onder meer tot uiting kwam in zijn inzet voor asielzoekers en vluchtelingen. Uiteindelijk draait het om de Liefde.

In de kop van dit artikel citeer ik het dagblad Trouw: invloedrijk vernieuwer en buitenstaander tegen wil en dank. Mogelijk klopt het tweede deel van deze uitspraak. Maar hoe Bijbels is het om op weg te gaan, het vertrouwde achter te laten. Zoals Abraham te vertrouwen op het door God beloofde land. Hoop tegenover wanhoop.

'Kom Heilige Geest van inzicht en daadkracht, van ongeloof in het noodlot; kom Geest van weerstand dat wij nooit zullen buigen voor de feiten, ook al kunnen wij ze niet veranderen, nog niet.' (Uit: vriend voor het leven.)

In de viering op 16 april hebben we het in Paradisum gebeden. Nu besluit ik met een dank je wel en met een rust zacht. Dat je mag zijn in het Licht, thuis bij Hij-die-is.

Mart Hendriks

Het zal in alle vroegte zijn als toen.
De steen is weggerold.
Ik ben uit de grond opgestaan.
Mijn ogen kunnen het licht verdragen.
Ik loop en struikel niet.
Ik spreek en versta mijzelf.
Mensen komen mij tegemoet. Wij zijn in
bekenden veranderd.

De ochtendmist trekt op.
Ik dacht een dorre vlakte te zien.
Volle schoven zie ik, lange halmen, aren,
waarin de korrel zwelt.
Bomen omranden het bouwland.
Heuvels golven de verte in, bergopwaarts,
en worden wolken.

Daarachter, kristal geworden, verblindend,
de zee, die haar doden teruggaf.

Wij overnachten in elkaars schaduw.
Wij worden wakker van het eerste licht.
Alsof iemand ons bij naam en toenaam
heeft geroepen.

Uit: "Dan zal ik leven" Baarn, Ambo, 1976.

In Memoriam Wim Kalb

Op 7 mei overleed Wim Kalb. Wim was gedurende een aantal jaren een van onze voorgangers op Glorieux. We zullen ons Wim blijven herinneren om de vriendelijke, rustige en evenwichtige manier waarop hij zijn geraaktheid door het Evangelie uitdroeg. Dat hij moge rusten in vrede.

In liefdevolle herinnering aan

Wim Kalb
Willem Johan
pastor

• 's-Gravenhage, 4 oktober 1935
† Eindhoven, 7 mei 2023

Een lieve man, een fijne pastor. Zo zal Wim herinnerd worden. De oudste zoon in het gezin van Willem en Dina Kalb moest door zijn vertrek naar het kleinseminarie het gezinsleven voor een groot gedeelte missen. Dat gemis is nooit helemaal geheeld, maar de familieman Wim is altijd van grote waarde geweest op de gezellige, mooie en droevige momenten. Na zijn priesterwijding in juni 1960 werd hij kapelaan in de parochie Theresia in Tilburg en later vervulde hij die rol in Eindhoven in de parochie Strijp. Wim was hoofd van het Katechetisch Centrum in Eindhoven en vervolgens pastor van de parochie Woensel-Midden tot aan zijn emeritaat in 2001.

Daarna bleef hij werkzaam als geestelijk adviseur van KBO-Brabant en de laatste jaren als pastor bij de broeders van Barmhartigheid van St. Joannes de Deo in Nuenen.

Zijn lange leven lang heeft Wim zich in dienst gesteld van het geloof, in God maar vooral ook in mensen. Goed doen voor de mensen, iets betekenen voor de mensen, dat was zijn kern. Wim Kalb heeft veel betekend voor heel veel mensen. Hij was goedlachs, vriendelijk, betrokken en trouw aan zijn vele dierbare vrienden. Gesterkt door zijn geloof heeft Wim het naderend einde van zijn leven op indrukwekkende wijze aanvaard. Dankzij de goede zorg in hospice De Regenboog hebben we leven kunnen toevoegen aan zijn dagen met goede gesprekken, wandelingen en momenten van stilte. Iedereen zal Wim ontzettend gaan missen. Laten we ons troosten met de gedachte dat hij is ontvangen in de goede handen van God. Wat rest is een blijvende herinnering aan de lieve man en fijne pastor die we in ons leven hebben mogen ontmoeten.

Wij danken u voor
uw warme belangstelling en medeleven.

Familie en naaste vrienden van Wim

Rene Hornikx schreef een persoonlijke herinnering aan Wim:

In juli 2016 vroeg Wim me of ik er iets voor voelde om af en toe voor te gaan in de geloofsgemeenschap Augustinus. Ik ben daar positief op ingegaan.

Wim, je was een rustig bedachtzame man. Je luisterde voor je iets zei, naar de ander en naar jezelf. Je was dienstbaar, meelevend. Mensen gingen bij jou voor wet en structuur.

Dank je Wim, voor wie je was,
zonder dat je het wist leerde je me je naaste lief te hebben,
die is als jezelf,
voor je trouw door de jaren heen
voor je steun, je troost, je open houding,
voor het vertrouwen in mensen, in alle mensen.
Je was voor velen een steun in woelige tijden.

Vrede heb je gevonden bij de Enige, die liefde is en vrede schenkt. Dat je voortleeft in vrede tot zegen voor ons.

In Memoriam Ton Tromp

* 20 maart 1945 Haarlem - † 8 mei 2023 Manokwari (Irian Yaja)

Ton, onze medebroeder sinds 1964, vertrok na zijn priesterwijding in 1969 naar Papua. Daar ontwikkelde hij zich tot een échte herder, die zich thuis voelde tussen de mensen van alle rangen en standen en de zeer gevarieerde bevolkingsgroepen; die sámen met andere religieuzen en met zijn medebroeders en leken in bestuursorganen van bisdom en overheid een van de grondleggers en ontwikkelaars was van kwaliteitsonderwijs en sociale ontwikkelingen; die bereid was om zijn oor te luisteren te leggen bij wat mensen bezielde en belemmerde. In heel West-Papua was hij bekend om zijn wijsheid, grootheid, visie loyaliteit en betrokkenheid én voor zijn strijd om voor degenen die achtergesteld werden, een betere toekomst mogelijk te maken. In de afgelopen decennia groeide onze Augustijnengemeenschap sterk. Aan haar de taak op haar eigen wijze Ton's levenswerk voort te zetten.

Paul Clement osa

Vastenactie 2023: Mensen onderweg

Als je niets hebt en ook nog moet vluchten, dan hoop je dat iemand je opwacht en welkom heet.

De twee moedige jonge vrouwen Awut en Ajak kenden elkaar niet toen ze hun huizen en echtgenoten verloren in de gewelddadige burgeroorlog van Zuid-Soedan. Ver van de dorpen waar ze vroeger woonden, werken ze nu hard om samen hun kinderen te verzorgen en iets nieuws op te bouwen. Hun lotsverbondenheid geeft ze de innerlijke kracht om door te gaan. In deze mini-documentaire hoort u hun ontroerende verhaal:

https://youtu.be/VT1_guJzkA8

We mogen met recht trots zijn op het resultaat van de Vastenactie 2023. Tijdens de 40-dagentijd hebben we samen het prachtige bedrag van € 1.800 bijeengebracht. Daarbij mag nog worden opgeteld: € 425 van de bewoners van het Glorieuxpark.

Namens Awut en Ajak uit Zuid-Soedan, héél hartelijk dank voor uw steun!

Financieel overzicht 2022

Onderstaand treft u de cijfers over 2022 aan, alsmede ter vergelijking de cijfers van 2021.

Vergelijken is lastig omdat we in 2021 nauwelijks vieringen hebben gehad.

Begin 2022 zijn we - na corona – weer gestart met de vieringen.

Het koffie drinken werd in mei opgestart.

De werkgroep Spiritualiteit & Bezinning is in september gestart.

Ontvangsten:

Het verheugt ons dat de vriendenbijdragen ongeveer gelijk zijn gebleven, van ca. 80 leden.

Uitgaven:

De vriendenbijeenkomst is in 2022 wat uitgebreider gehouden en ook de vrijwilligersbijeenkomst heeft meer aandacht gekregen.

De post verplichte en vrijwillige bijdrage betreft de vasten- en adventsactie;

vastenactie € 1500.- en adventsactie € 2.100.-.

Daarnaast zijn twee bedragen overgemaakt aan goede doelen in Eindhoven van in totaal € 1.825.-

De opbrengst van deze acties staat onder 'collectes aan derden'.

Als U nog vragen hebt over onderstaand overzicht kunt U me ten alle tijden aanspreken.

Namens het bestuur bedank ik alle mensen die het afgelopen jaar een bijdrage hebben gegeven aan onze Geloofsgemeenschap.

Ad Broeken penningmeester

Geloofsgemeenschap Augustinus Eindhoven Financieel overzicht 2022 					
Baten	2022	2021	Lasten	2022	2021
Kerkbijdragen	13.444	13.840	Voorgangers	3.602	3.026
Collecten	4.708	668	Organisten en koor	1.960	1.080
Misintenties	0	10	Huur	6.407	3.945
Collectes aan derden	5.425	5.037	Erediensten	834	324
Opbrengst Koffie	609	0	Pastoraal	1.787	1.521
Collectes bij uitvaarten	376	0	Verpl en Vrijw. Bijdrage	5.425	7.037
Bezinning en Spiritualiteit	1.511	0	Kosten koffie na viering	874	0
			Bestuur en administratiekosten	425	266
			Contributie	0	75
			Representatiekosten	180	1.443
			Bankkosten	356	234
			Vriendenbijeenkomst	903	0
			Vrijwilligersbijeenkomst	807	0
			Bezinning en Spiritualiteit	2.216	110
Totaal	26.073	19.555	Totaal	25.776	19.061
			Overschot	297	494